

Yttrande över motion från Fanny Johansson (S) och Sebastian Jaktling (S) – Inför ett föreningsbidrag för 21-25-åringar

Förslag till beslut

Kultur och fritidsnämnden beslutar

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att besvara motionen i enlighet med det som framförts i kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Socialdemokraterna föreslår i en motion till kommunfullmäktige att stärka föreningslivet genom att utöka Lunds kommuns aktivitetsstöd i syfte att även inkludera ett bidragssystem för föreningar som riktar sig åt unga i åldersgruppen 21 till 25 år. För att inte bygga upp en konkurrens mellan det befintliga föreningsbidraget för barn och unga upp till 20 år och det nya föreningsbidraget för 21–25 år behöver särskild finansiering tas fram för detta bidrag.

Det kommunala lokala aktivitetsstödet omfattar idag endast föreningar med barn- och ungdomsverksamhet i åldersgruppen 7-20 år. Att höja åldersgränsen till 25 år utan att tillföra nämnden en särskild finansiering skulle kunna bygga upp en konkurrens mellan yngre barn och äldre ungdomar, vilket skulle riskera att gå ut över lundabornas totala folkhälsa. En höjd åldersgräns där medel för denna höjning tillförs nämnden skulle i stället troligtvis stärka lundabornas folkhälsa. En höjd åldersgräns skulle också innebära en ytterligare snedfördelning av det kommunala aktivitetsstödet mellan könen. För att kompensera detta behöver i så fall insatser för att öka tjejers föreningsidrottande genomföras och även möjligheten att införa ett något högre bidrag för tjejer än för killar övervägas. En höjning av åldersgränsen för det kommunala lokala aktivitetsstödet skulle uppskattningsvis kosta kultur- och fritidsnämnden 1 miljon kronor. För att kunna genomföra denna höjning av åldersgränsen skulle kultur- och fritidsnämndens budget behöva tillföras samma belopp samt uppräknas årligen utifrån KPI och demografi.

2022-08-29

Diarienummer

KU 2022/0142

Underlag för beslutet

- Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-08-29 Yttrande över motion från Fanny Johansson (S) och Sebastian Jaktling (S) – Inför ett föreningsbidrag för 21-25-åringar (denna skrivelse)
- Protokollsutdrag KS AU ber 2022-06-13 §186 Inför ett föreningsbidrag för 21-25 åringar – beslut om remittering
- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2022-06-09 Inför ett föreningsbidrag för 21-25 åringar
- Motion från Fanny Johanssons (S) och Sebastian Jaktlings (S) Inför ett föreningsbidrag för 21-25-åringar, 2022-04-20

Ärendet

Bakgrund

Socialdemokraterna föreslår i en motion till kommunfullmäktige att stärka föreningslivet genom att utöka Lunds kommuns aktivitetsstöd i syfte att även inkludera ett bidragssystem för föreningar som riktar sig åt unga i åldersgruppen 21 till 25 år. För att inte bygga upp en konkurrens mellan det befintliga föreningsbidraget för barn och unga upp till 20 år och det nya föreningsbidraget för 21–25 år behöver särskild finansiering tas fram för detta bidrag. Detta föreningsbidrag ska grunda sig på samma principer som det övriga bidragssystemet. Däremot bör nivån för bidraget prövas särskilt.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta:

- att uppdra åt kultur- och fritidsnämnden att införa ett system med föreningsbidrag för unga i åldersgruppen 21–25 år.
- att kostnaderna finansieras utöver dagens bidragssystem och beaktas i kommande EVP-process, samt
- att samma grundläggande principer ska vara gällande som i det övriga bidragssystemet.

Som ett första steg i beredningen av motionen genomförde kommunkontoret en sammanställning av gällande regler i Lund samt en kortare omvärldsbevakning av hur en närliggande kommun och kommuner i liknande storlek hanterar frågan.

Yttrande

Kultur- och fritidsnämnden har sedan 2016 ett verksamhetsbidrag som vänder sig till åldersgruppen 13-25 år och som stöder ungas egen organisering: *Unga leder unga*. Bidragsformens syfte är att "stärka och utveckla demokratin i samhället och demokratiska värderingar hos unga genom att skapa möjligheter att organisera sig

2022-08-29

Diarienummer

KU 2022/0142

i föreningsform utifrån sina egna idéer, intressen och förutsättningar” och vänder sig till ungdomsföreningar med säte i Lunds kommun och där 60 % av medlemmarna och majoriteten av styrelseledamöterna är i åldern 13-25 år. Under de senaste åren har olika föreningar som till exempel Lundaekonomerna, Blekingska nationen, Teknologkårens IF, Juristjouren, Lunds Akademiska Cheerleadingförening, Hallandsspexet, Musikalliansen Alte Kamereren, Var GladSpexarna, Tamam Lund, Röda Korsets ungdomsförbund och Lunds Fältbiologer sökt och fått verksamhetsbidrag från *Unga leder unga*.

Kultur- och fritidsnämnden har också verksamhetsbidragsformen *Kommunalt lokalt aktivitetsstöd*, även känd som *LOK-stöd*. Detta stöd vänder sig till föreningar som bedriver en verksamhet som i huvudsak baseras på ledarledd aktivitetstimme, till exempel idrottsföreningar, scoutföreningar och friluftsföreningar. Detta stöd omfattar idag endast föreningar med barn- och ungdomsverksamhet i åldersgruppen 7-20 år. Som kommunkontorets omvärldsbevakning visar ger flera jämförbara kommuner LOK-stöd även till 21-25-åringar. Omvärldsbevakningen består av en kartläggning av riktlinjer för aktivitetsstöd samt kartläggning av målgruppens storlek i Malmö, Linköping, Umeå och Uppsala.

Aktivitetsstöd i Malmö. Malmö stad ger aktivitetsbidrag för deltagare som är 4–25 år och/eller +65 år och/eller har funktionsnedsättning. För att bidra till att fler tjejer deltar i aktiviteter, i föreningslivet och för ökad jämställdhet så får föreningarna ett något högre bidrag för deltagande tjejer.

Aktivitetsstöd i Linköping. Linköping ger stöd genom aktivitetsbidrag för deltagare i aktiviteter som är i åldrarna 7–25 år. Även i Linköping ges, med samma motivering som för Malmö stad, ett något högre bidrag för deltagande tjejer.

Aktivitetsstöd i Umeå. Umeå ger aktivitetsbidrag för barn och unga i åldrarna 7–20 år. I Umeå differentieras bidraget utifrån kön.

Aktivitetsstöd i Uppsala. Uppsala ger aktivitetsbidrag för barn och unga i åldrarna 5– 25 år, personer med funktionsnedsättning samt äldre i åldern 60 år och uppåt. I Uppsala differentieras inte bidraget utifrån kön.

21–25-åringar i Lund, Linköping, Umeå och Uppsala. För att definiera målgruppen i Lunds kommun samt för att få en jämförelse med städer av liknande storlek och förutsättningar där man ger aktivitetsbidrag även för 21–25 har följande siffror hämtats från SCB.se.

Antal och andel ungdomar åldrarna 21–25 år:

2022-08-29

Diarienummer

KU 2022/0142

Lund: 15 315 personer (12 % av befolkningen)

Linköping: 14 889 personer (9 % av befolkningen)

Umeå: 11 757 personer (9 % av befolkningen)

Uppsala: 22 143 personer (9,5 % av befolkningen)

Under den utredning som gjordes i samband med förändringarna i Lunds kommuns bidragsformer 2016 gjordes också en analys av förutsättningarna för att höja åldern till 25 år, då Riksidrottsförbundet som fördelar det statliga lokala aktivitetsstödet just hade beslutat om att höja åldern. Dock hade ingen statistik hunnit komma in från denna höjning när utredningen avslutades, så utredningen hade ingen kännedom om aktiviteten i den äldre åldersgruppen. Istället var utredningen tvungen att extrapolera utifrån kända fakta som antalet deltagartillfällen (tränings- och tävlingstillfällen per deltagare) i åldersgruppen 7-20 år samt antalet invånare i åldersgruppen 21-25 år. Utredningen kom då fram till att det skulle bli dyrt för Lunds kommun att höja åldersgränsen samt att den äldre åldersgruppen (21-25 år) inte ansågs prioriterad i jämförelse med den yngre (7-20 år).

Idag ser det lite annorlunda ut då det finns statistik från Riksidrottsförbundet för flera år. Enligt statistiken från 2019, alltså före coronapandemin som ju påverkat siffrorna negativt, går det att utläsa att Lunds idrottsföreningar fick ersättning för 65 519 deltagartillfällen i åldern 21-25 år under året, varav 41 049 för killar i åldern 21-25 år och 24 470 för tjejer i samma ålder. Dock är inte alla föreningar som får kommunalt lokalt aktivitetsstöd idrottsföreningar som är medlemmar i och får stöd av Riksidrottsförbundet. Här finns till exempel också scoutföreningar, friluftsföreningar, religiösa föreningar och andra typer av föreningar. Dessa föreningar utgör dock endast c:a 6 % av alla deltagartillfällen i åldersgruppen 7-20 år. Eftersom de inte anmäler sina deltagartillfällen till Riksidrottsförbundet har vi ingen statistik från åldersgruppen 21-25 år för dessa. Däremot finns det statistik över antalet medlemmar i dessa föreningar i åldern 21-25 år. För att få fram en uppskattning av hur många ytterligare deltagartillfällen i åldersgruppen 21-25 år dessa övriga föreningar kan tänkas ha under ett år kan man extrapolera på ett par olika vis. Vi kan utgå ifrån att deltagartillfällena för dessa övriga föreningar utgör lika stor del i åldersgruppen 21-25 år som de gör i åldersgruppen 7-20 år. Det skulle innebära c:a 4 000 ytterligare deltagartillfällen. Vi kan också utgå ifrån att andelen deltagartillfällen för de övriga föreningarna i åldersgruppen 21-25 år motsvarar andelen medlemmar i de övriga föreningarna i åldern 21-25 år. Detta skulle också innebära c:a 4 000 ytterligare deltagartillfällen. Adderar man sedan dessa övriga

2022-08-29

Diarienummer

KU 2022/0142

föreningars uppskattade antal deltagartillfällen till idrottsföreningarnas inrapporterade deltagartillfällen från 2019 innebär det att det uppskattningsvis kommer att tillkomma c:a 70 000 ytterligare deltagartillfällen per år om åldersgränsen höjs till 25 år. Detta antal deltagartillfällen skulle dock så småningom kunna komma att öka i takt med att föreningslivet genom höjd ålder för LOK-stödet får ökat incitament för verksamheten för dessa åldersgrupper.

I år betalas 14,22 kr ut till föreningslivet per deltagartillfälle. Om nivån för bidraget till 21-25-åringar skulle vara samma som för 7-20-åringar skulle det uppskattningsvis kosta 1 miljon kronor att höja åldersgränsen för det kommunala lokala aktivitetsstödet räknat på 2019 års siffror. Om det skulle ske utan att extra medel för detta tillförs kultur- och fritidsnämnden skulle, precis som motionen påpekar, en konkurrens mellan de äldre ungdomarna och de yngre barnen och ungdomarna kunna uppstå. Ur ett folkhälsoperspektiv är det extra viktigt för barn och yngre ungdomar att röra på sig då deras kroppar fortfarande växer och behöver bli starka, men det är också i unga år som de vanor vi sedan får som vuxna grundläggs. Om incitamentet till föreningslivet att bedriva verksamhet för barn och unga i de lägre åldrarna minskas genom konkurrens med verksamhet som vänder sig till 21-25-åringar, riskerar därmed också lundabornas folkhälsa att minska i ett livslångt perspektiv. Om nya medel däremot tillförs kultur- och fritidsnämnden för att finansiera LOK-stöd även till 21-25-åringar innebär det sannolikt istället att folkhälsan i Lund stärks.

Men det går också att betrakta höjningen av LOK-stödet till 25 år ur ett jämställdhetsperspektiv. Det LOK-stöd som redan idag delas ut till idrottsföreningarna i Lund baseras på deltagartillfällen som fördelar sig ojämnt mellan tjejer och killar – 44 % av deltagartillfällena utgörs av tjejer och 56 % av killar. Men i åldern 21-25 år är som beskrevs ovan skillnaden betydligt större. Endast 37 % av deltagartillfällena utgörs av tjejer. Anledningen till detta är främst att tjejer lämnar den organiserade idrotten, föreningsidrotten betydligt tidigare än killarna för att gå över i egenorganiserad idrott, till exempel promenader, jogging eller gym. Att höja åldersgränsen för LOK-stödet till 25 år innebär därför att man ökar snedfördelningen av det kommunala stödet mellan könen. För att kompensera denna ökade snedfördelning behöver insatser för att öka tjejers föreningsidrottande genomföras. Men det är också möjligt att, liksom flera av de jämförbara kommunerna ovan redan har gjort, införa ett något högre bidrag för tjejer än för killar i syfte att utjämna LOK-stödet mellan könen. Om inte killarnas bidrag då i sin tur skulle sänkas för att finansiera tjejernas ökning, skulle även detta innebära

2022-08-29

Diarienummer

KU 2022/0142

en ökad kostnad totalt sett för nämnden, beroende på storleken på höjningen.

Barnets bästa

Om höjningen av åldersgränsen för *Kommunalt lokalt aktivitetsstöd* skulle genomföras inom ramen för kultur- och fritidsnämndens budget skulle det finnas en risk att detta går ut ekonomiskt över de bidrag som idag ges till verksamhet för barn och unga upp till 20 år.

Ekonomiska konsekvenser

En höjning av åldersgränsen för *Kommunalt lokalt aktivitetsstöd* går inte att genomföra inom ramen för kultur- och fritidsnämndens budget utan att det skulle få stora konsekvenser för nämndens befintliga verksamhet, inte minst den verksamhet som riktar sig till barn och unga upp till 20 år. För att kunna genomföra höjningen av åldersgränsen utan stora konsekvenser för verksamheten krävs att, liksom motionen föreslår, kostnaderna finansieras utöver dagens bidragssystem och beaktas i kommande EVP-process. Det skulle enligt beräkningarna ovan innebära att kultur- och fritidsnämndens budget ökas med de extra kostnader som höjningen beräknas medföra, det vill säga 1 miljon kronor. Men det kräver också att kultur- och fritidsnämnden tillförs en årlig demografikompensation samt kompensation för höjning av konsumentprisindex (KPI) då stödet till föreningslivet enligt bidragsreglerna ska följa KPI. Om sedan en höjning av bidraget till tjejer skulle införas för att motverka snedfördelningen mellan könen, skulle även detta innebära en ökad kostnad totalt sett för nämnden, beroende på storleken på höjningen.

Mårten Hafström
kultur- och fritidsdirektör

Michael Holmkvist
administrativ chef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunstyrelsen
Akten

För kännedom: